

Referat

Møde i følgegruppen Rømø Udviklingsplan Tirsdag den 4. december 2023, 8.30-10.30 Tønder Rådhus

Deltagere

- Henrik Mikaelson
- Martin Iversen
- Lars-Erik Skydsbjerg
- Ole Bach-Svendsen
- Christiane Terhart
- Colin Seymour
- Bente Krog Bjerrum
- Anders Rahbek
- Gerda Bouma
- Karsten Hagel Jensen (ref.)

Afbud

- Peter Engel-Andreasen
- Flemming Skov
- Thorkil Hansen
- Henning Bruun
- Tom Maas
- Søren Olesen
- Conny Brandt

DAGSORDEN

1. **Velkomst og kort orientering**
2. **Siden sidst og opfølgning fra sidste møde v. alle**

Nyt fra Tønder Kommune herunder

- Dialog om Medborgerhuset Rømø Skole
- Status for Rømø-stier
- Mulighedsstudiet for Lakolk
- Småfolksvej

Nyt fra medlemmerne i følgegruppen herunder opfølgning på sidste møde herunder

- Strategi Forskøn Ankomsten: Formidling på vigepladser på Rømødæmningen
- Stedet Tæller X, Sønderstrand

Indstilling

Det indstilles, at orienteringssagerne drøftes og tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Tønder Kommune orienterede

- at dialogen med Medborgerhuset pågår. Der planlægges fra lokalrådets side et borgermøde om sagen.
- om Småfolksvej og at dette også vil være et emne på det kommende borgermøde.
- at i forbindelse med Lakolk projektet
 - at der nu er en temaplanstrategi i høring. Denne godkendes politisk i januar måned og derefter sendes ansøgning inden 1. februar 2024 til forsøgsordningen for Natur- og kystturisme.
 - Der er en trafikplan for området på vej og i den forbindelse har butiksejere givet udtryk for et ønske om tidsbegrænset parkering i området.
 - Der er indgået aftale med Fuldent om totalrådgiveropgave for arbejdet med anlæg på campingplads og butikscenterområdet.

Medlemmerne i følgegruppen orienterede

- Henrik orienterede om projektet med formidling på vigepladser på Rømødæmningen, der forventes færdiggjort i starten af det nye år. Der arbejdes med formidling om Rømødæmningen, Nationalpark og UNESCO udpegning, fugle, sæsoner og faskiner.
- Anders orienterede om Stedet Tæller Projektet. Der er nu udvalgt 3 hold med en kunstner/arkitekt og der er en første besigtigelse 6. december og der har frist til 7. februar til at udarbejde et skitseforslag, hvorefter bedømmelsen vil ske 11. marts 2024.

3. Forslag til arbejdsplan v. Karsten

På mødet i følgegruppen den 26. januar 2023 besluttedes det, at drøfte udviklingsplanens årsplan og prioriteringer.

Følgende blev prioriteret til drøftelse i 2022:

- Erhvervstema
- Temaruter

Der lægges op til en fornyet prioritering på næste møde i følgegruppen.

Bilag: Årsplan

Indstilling

Det indstilles, at følgegruppen drøfter behov for redigering og opfølgning på årsplanen.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

4. Boligudvikling på Rømø

På mødet i følgegruppen den 16. maj 2023 besluttedes det, at drøfte emnet "Boligudvikling på Rømø".

Jf. Tønder Kommunes Boligudviklingsstrategi er der i kommunen samlet set et behov for nye boliger frem til 2040, fordi husstandene fremover bliver mindre, flere bor alene og der sker ændringer i demografien. På Rømø kan desuden forudses ændrede behov som følge af satsningen på bæredygtig helårsturisme, der fremover vil forudsætte, at der er muligheder for at flere ansatte kan bosætte sig lokalt. Se boligstrategien [her](#).

På mødet orienteres og drøftes muligheder for at udvikle boligområdet på Rømø.

Indstilling

Det indstilles, at konkrete muligheder drøftes. Emnet kan også tages med til borgermødet.

Beslutning

Der orienteredes om mulig boligudvikling ved Medborgerhuset, hvor der pågår dialog.

5. Temaruter

På mødet i følgegruppen den 26. januar 2023 besluttedes det, at drøfte emnet "temaruter".

Indsatsen nævnes i Udviklingsplanens indsats Vandrerstier:

INDSATS

VANDRESTIER

De eksisterende muligheder for at bevæge sig rundt på Rømø til fods, på cykel eller på hesteryg er af stor betydning for rigtig mange mennesker, der dog samtidig efterspørger endnu bedre muligheder for at komme ud i naturen. Stisystemerne skal hænge sammen og fremstå som én integreret enhed; herunder, indholds-, design- og formidlingsmæssigt.

- Etablering af en "Rømø Rundt" vandrerute, der inviterer turister, sommerhusejere og rømsere til at bevæge sig rundt på hele øen. En sådan rute er en naturlig iscenesættelse af Rømø som en ø. Der skal i denne forbindelse være mulighed for at gå tæt på Vesterhavet fra Kirkebydiget til Lakolk og langs Vadehavet fra Juvre Enge til Havneby. Der etableres desuden en række sløjer på ruten. Disse sløjer etableres primært ud fra kommercielle hensyn – nuværende som fremtidige. Det handler således om at lede de mennesker, der benytter "Rømø Rundt", forbi caféer, butikker mv. på deres tur rundt på øen. Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt at udvikle særlige aktiviteter for børne i forbindelse med "Rømø Rundt".
- Arbejdet med udvikling af en "Rømø Rundt" vandrerute kan med fordel koordineres med det arbejde, der udføres i Destination Tøndermarsken, hvor vandreturisme spiller en væsentlig rolle og hvor der arbejdes på udvikling af certificerede vandreruter. På den måde kunne Tønder Kommune i fremtiden fremstå som en spændende vandredestination med flere certificerede vandreruter.
- Generel udvidelse af stisystemerne på øen – eksempelvis i og omkring Vråby Plantage, Kirkeby Plantage, Tvismark Plantage og Sønderland. Særlige hestestier - herunder stier til Vesterhavet - og cykelstier under navnet RømøCykelVej.
- Udvikling af både gang- og cykelsti på foden af Rømø-dæmningen. På den måde kan Rømø kobles på eksempelvis Vestkyststien og stierne i Destination Tøndermarsken.
- Omdannelse af Småfolksvej så der bliver bedre plads til cyklister.
- Udvikling af tematiserede ruter på Rømø – ikke alene i naturen: land art ruter, historiske ruter, kunstruter, kommandørgårdruter, digeruter mv. På den måde får naturen et ekstra lag af indhold for de, der ønsker det.

På mødet orienterer parterne hver især om status for samt ønsker og planer for temaruter, idet der allerede er flere initiativer på området herunder ved Rømøstierne, Naturstyrelsens stier, Tønnisgård mv. Ud fra dette drøftes muligheder for at udvikle nye temaruter på Rømø.

Indstilling

Det indstilles, at konkrete muligheder drøftes.

Beslutning

På mødet fremkom disse ideer til temaer, der bringes videre til Rømø stier gruppen:

- Bunkers
- Rømøhuse
- Fugle
- Geologi

- Bænke
- Madtema
- Fiskeri (fiskesø)

Der foresloges infostationer på Rømmø stierne med QR koder.

6. Kommunikation

Under punktet drøftes behov for kommunikation.

Indstilling

Det indstilles, at konkrete kommunikationsbehov drøftes.

Beslutning

Der drøftedes emner som Stedet Tæller og formidling på Rømmødæmningen

7. Evt. og ønsker til kommende møder

Under punktet orienterede Colin om aktuelle besøgs- og omsætningstal